

ประวัติต้องบันทึก

ศาสตราจารย์บัณฑิต กันตะบุตร เป็นนักการศึกษาที่ได้รับการยอมรับและยกย่องในคุณงามความดี การประพฤติ การปฏิบัติตนที่เพียบพร้อมไปด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเปี่ยมด้วยเมตตาและคุณธรรม วิริยะอุตสาหะ ตลอดจนการดำเนินชีวิตตราบจนปัจจุบัน

ประวัติส่วนตัวจึงควรได้รับการบันทึกในหน้าประวัติศาสตร์ควบคู่ไปกับงานที่ได้ฝากไว้คู่กับแผ่นดิน เป็นประวัติศาสตร์อีกหน้าหนึ่งที่ควรค่าแก่การบันทึกยิ่ง

อาจารย์ถือกำเนิดเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2459 ที่จังหวัดลำปาง ในตระกูลของขุนนางเก่า

บิดาคือพระยาราชวรัยการ (ปู่ กันตะบุตร) มารดาคือ คุณหญิงบุญรอด ราชวรัยการ

สมรสกับ อาจารย์ประภา สกุลเดิม ต้นที่ไพโรจน์ มีบุตรด้วยกัน 3 คน คือ อาจารย์บุรินทร์ กันตะบุตร คุณจิตราภา (กันตะบุตร) หิมะทองคำ และดร.วิฑิต กันตะบุตร

การศึกษา ชั้นมัธยมจาก โรงเรียนอัสสัมชัญ กรุงเทพฯ

B.S. จาก Far Eastern University, Philippines

M.S. จาก University of the Philippines

MBA จาก University of Chicago สหรัฐอเมริกา

และได้ศึกษาเพิ่มเติมวิชาสถิติและคณิตศาสตร์ และวิชา

เศรษฐศาสตร์ จาก University of Chicago

ประวัติการทำงานและการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประเทศ

อาจารย์ เริ่มปฏิบัติหน้าที่ในราชการตั้งแต่ปี พ.ศ.2492
ในกรมตรวจเงินแผ่นดิน สำนักนายกรัฐมนตรี

พ.ศ. 2493-2498 หัวหน้ากองส่งเสริมและประสานสถิติ
สำนักงานสถิติกลาง สภาเศรษฐกิจแห่งชาติ รับผิดชอบวางระบบ
สถิติด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

พ.ศ. 2498-2500 หัวหน้ากองรายได้ประชาชาติ ริเริ่มการ
คำนวณรายได้ประชาชาติตามหลักสากล

พ.ศ. 2503-2505 ผู้อำนวยการสถิติ สำนักงานสภา
พัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี และหัวหน้า
ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2505-2513 เลขาธิการสำนักงานสถิติแห่งชาติ และ
ในปี พ.ศ. 2506 ได้นำคอมพิวเตอร์ IBM1620 ซึ่งเป็น
คอมพิวเตอร์เครื่องแรกของประเทศไทยเข้ามาสอนนิสิตที่ภาควิชา
สถิติและนำเครื่อง IBM1401 ไปใช้งานที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ขณะเดียวกันได้ปฏิบัติราชการพิเศษเพื่องานผลิตบุคลากรและ
เป็นผู้แทนของประเทศไทยในการประชุมระหว่างประเทศ
มากมายหลายครั้ง

การปฏิบัติภารกิจพิเศษ เริ่มต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2493 เมื่อ
ท่านได้รับแต่งตั้งเป็นผู้บรรยายที่คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในฐานะอาจารย์พิเศษวิชาสถิติ เมื่อวันที่
6 มิถุนายน 2493

และในปีเดียวกันนี้ ได้รับเชิญเป็นกรรมการ Working Party ต้อนรับคณะธนาคารโลกหรือ IBRD และได้รับเชิญเข้าประชุม ECAFE Committee on Industry and Trade และ Economic Commission สมัยที่ 5 และเข้าร่วมประชุม International Labor Organization ที่กรุงเทพฯ

ในปี พ.ศ. 2494 ได้รับแต่งตั้งเป็นอาจารย์วิชาสถิติและเศรษฐศาสตร์สอนนักศึกษาปริญญาโท และสอนที่คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2494

ในปี 2495 เป็นผู้แทนในการประชุม Regional Conference of Statisticians ที่ร่างกุ้งสมัยที่ 1

ในปี 2496 เป็นผู้แทนในการประชุม ECAFE Commission และ Committee on Industry and Trade สมัยที่ 6 ที่ประเทศพม่า

ในปี 2497 เป็นผู้แทน Regional Conference of Statisticians สมัยที่ 2 ที่กรุงเทพมหานคร

ในปี 2498 ได้รับอนุมัติให้ไปดูงานด้าน National Income ที่สหรัฐอเมริกา

ในปี 2499 เป็นหัวหน้าคณะผู้แทน Working Party on Economic Development 2nd Session ที่กรุงเทพมหานคร เมื่อ

เดือนกันยายน และเป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุม ECAFE ที่ Bangalore, India

ในปี 2504 เป็นผู้แทนประเทศไทยในการประชุมนักสถิติ ครั้งที่ 33 ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ระหว่างวันที่ 30 สิงหาคม ถึง วันที่ 7 กันยายน 2504

ในปี 2505 ได้รับพระราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เป็นศาสตราจารย์พิเศษวิชาสถิติ และดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัยเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2505 และได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการสถิติแห่งชาติ เมื่อเดือนมิถุนายน ปีเดียวกัน

ในปี 2506 ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ศึกษาและรายงานการวางแผนกำลังคน เพื่อพัฒนาการเศรษฐกิจเกี่ยวกับการประชุมแผนการโคลัมเบีย เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2506 ตามหนังสือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 206/2506

ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการศูนย์คำนวณสถิติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2506

ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเลขาธิการคณะกรรมการสถิติในเดือน

เดียวกันนั้น

เป็นผู้อำนวยความสะดวกร่วมในคณะกรรมการทำหน้าที่อำนวยความสะดวกฝ่ายไทยตามโครงการความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา เกี่ยวกับการวางแผนการพัฒนาคนเมื่อวันที่ 23 เมษายน ตามหนังสือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ 4861/2506 ลงวันที่ 26 เมษายน 2506

ได้รับอนุมัติจาก ค.ร.ม. ให้เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมประชุมนักสถิติเอเชีย สมัยที่ 5 ณ ศาลาสันติธรรม กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 27 พฤษภาคม ถึงวันที่ 7 มิถุนายน 2506

ได้รับอนุมัติจาก ค.ร.ม. ให้เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมประชุมสมัยที่ 34 ของสถิติระหว่างประเทศ ณ กรุงออกตาวา ประเทศแคนาดา ระหว่างวันที่ 10 สิงหาคม ถึง วันที่ 12 กันยายน 2506

ในปี 2507 ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการพิจารณาคัดเลือกผู้รับทุนการศึกษาของสภาประชากรแห่งสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน

ได้รับอนุมัติจาก ค.ร.ม. ให้เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมประชุมนักสถิติเอเชีย สมัยที่ 6 ณ ศาลาสันติธรรม กรุงเทพมหานคร ระหว่างวันที่ 9-22 ธันวาคม 2507

ในปี 2508 ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการประสานงานและวางแผนปฏิบัติงานพัฒนาชนบท

ได้รับอนุมัติจาก ค.ร.ม. ให้เป็นรองประธานกรรมการดำเนินการจัดสัมมนาทางวิชาการเรื่องประชากรของประเทศไทย ครั้งที่ 2

ณ ศาลาสันติธรรม ระหว่างวันที่ 11-14 ตุลาคม 2508 โดยมีพล.อ.เนตร ชมะโยธิน เป็นประธาน

ในปี 2509 ได้รับอนุมัติจาก ค.ร.ม.ให้ไปดูงานการพัฒนาสถิติ การสอนสถิติ และเครื่องจักร ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา ตามคำเชิญ ของ USOM มีกำหนด 5 สัปดาห์ และหลังจากนั้นได้เดินทางไปดู งานด้านการบริหารและการวางแผนพัฒนาประเทศ ณ ประเทศต่าง ๆ ในยุโรป อีก 3 สัปดาห์

ได้รับเชิญจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามหนังสือที่ สร. 2001/1886 ลงวันที่ 29 กันยายน 2509 ให้เป็นกรรมการ ที่ปรึกษาของศูนย์วิจัย และฝึกอบรมทางประชากรในประเทศไทย ซึ่งจัดขึ้น ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในปีการศึกษา 2495 ศาสตราจารย์บัณฑิต ได้รับตำแหน่ง หัวหน้าแผนกวิชาสถิติ มีอาจารย์โชติกา มงคลลักษณ์ เป็นอาจารย์ ประจำอาจารย์ประกายกันตะบุตรเป็นอาจารย์พิเศษสอนสถิติเบื้องต้น คำนวณและคณิตศาสตร์ประกันชีวิต ต่อมาได้มีผู้ทรงคุณวุฒิอีก หลายท่านมาช่วยสอนคำนวณ อาทิ ดร.พร้อม พานิชภักดิ์ ดร.เจริญ เจริญรัชตภาคย์ เป็นต้น

ในระยะแรกของการตั้งแผนกวิชาสถิติตำราวิชาสถิติยังไม่มีใน ประเทศไทย แม้แต่ในสหรัฐอเมริกาเองตำราสถิติในขณะนั้นก็มีน้อย หนังสือที่นำเข้ามาในประเทศไทย 2 เล่มแรกคือ Dickson and Massey: Introduction to Statistics และ S.S Wilk: Elementary Statistics ก่อนหน้านี้นี้ตำราสถิติจะมีการใช้คณิตศาสตร์น้อยที่สุด เพียงสอนการรวบรวมบันทึกตัวเลขหาส่วนเฉลี่ยหรือตัวเลขปานกลาง หรือคำนวณเป็นส่วนร้อยละ อะไรง่าย ๆ เท่านั้น

ตลอดเวลาที่ ศาสตราจารย์บัณฑิต ดำรงตำแหน่งหัวหน้า

แผนกวิชาสถิติ ได้พยายามปรับปรุงหลักสูตรการสอนสถิติให้ได้มาตรฐานสากล โดยให้เพิ่มวิชาคำนวณเพราะว่าวิชาคำนวณเป็นวิชาที่ช่วยจัดระเบียบความคิดของคน และวิชาสถิติต้องใช้การคำนวณสูง ท่านพยายามหาเงินจากแหล่งทุนต่างๆ เช่น จากสหประชาชาติและแผนโคลัมโบ เพื่อส่งข้าราชการ อาจารย์ และ นิสิตที่จบคะแนนสูงไปเรียนสถิติต่อหรือไปดูงานที่ต่างประเทศ

นอกจากทุน USOM และทุนสหประชาชาติแล้ว ท่านยังขอทุนและความช่วยเหลือจาก Asia Foundation บริษัทเฮลล์ เยสโซ และคาลเท็กซ์ เป็นระยะเวลาหนึ่งตามจำนวนเท่าที่จะขอมาได้เพื่อให้ นิสิตที่เรียนดีได้ศึกษาต่อ

การพัฒนาการสอนหลักสูตรสถิติ รัฐบาลอเมริกันได้ส่ง Dr. Gertrude M. Cox ศาสตราจารย์หญิงแห่งมหาวิทยาลัย North Carolina มาประเทศไทย ท่านผู้นี้เป็นอาจารย์ของนักสถิติหลายรุ่นในสหรัฐอเมริกาเป็นที่นับถือมากจนกระทั่งมหาวิทยาลัยได้ตั้งชื่อถนนสายหนึ่งและตั้งโรงเรียนตามนามท่าน ซึ่งท่านได้ไปช่วยการศึกษาสถิติมาหลายประเทศ เช่น อียิปต์ ประเทศตะวันออกกลาง และประเทศอื่นๆที่ขอมา

ด้วยคุณงามความดีที่ศาสตราจารย์บัณฑิตได้รับราชการสนองพระเดชพระคุณมากกว่า 20 ปี ท่านจึงได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ชั้นสูงสุด คือ ประถมาภรณ์มงกุฎไทย ยิ่งไปกว่านั้น

ท่านยังได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์ ทูตียจุลจอมเกล้าอีกด้วย นับเป็นเกียรติยศและ
ความภาคภูมิใจของครอบครัว “กันตะบุตร” เป็นอย่างยิ่ง

